

de større Byer, som ere i hastig Udvikling, ville kunne forandre sig i Aarenes Løb.

Det fremgaar af den foranstaaende Beskrivelse af de forskellige Arealer, at deres Brugbarhed som almindelige Byggepladser gennemgaaende ere gode. De ere alle højt og frit beliggende, de have gode Betingelser for Udsøb, Jordbunden er alle Steder vel egnet til Opførelse af Bygninger, og Driftvand fra Vandværk kan staffles tilveje i tilstrækkelig Mængde. Med Hensyn til Vandforsyningen skal det dog bemærkes at Arealer ved Hillerød — hvilket for øvrigt ogsaa gælder Grunden ved Roskilde — har den Fordel fremfor de andre tre Arealer, at det nødvendige Vandtryk, saavel til daglig Brug som i Tilfælde af Ildløs, stedse vil være til Stede i Anstaltens Bygninger, uden at der skal staffles særligt Vandtryk ved Damppumpe og Vandreservoarer, saaledes som det vilde være nødvendigt, hvis Anstalten opførtes ved en af de nævnte jydsk Byer eller ved Odense. Og at Vandforsyningen vil være lettest og sikrest, naar Vandet kommer med det fornødne Tryk direkte fra Vandværket, er givet.

Hvad dernæst angaar Erhvervelsen af Grunden, skal det bemærkes, at Bognmandsjorderne, som allerede anført, ere Statsjendom, og at der ikke vil være noget til Hinder for, at den Del af dem, der er nødvendig til Byggeplads for Strafanstalten, overlades Fængselsvæsenet. Naar Staten saaledes selv ejer et Areal, der fyldestgør alle de Betingelser, der af Hensyn til dets fremtidige Brug maa stilles til det — i adskillige Henseender endog betydeligt bedre end de andre undersøgte Grundstykker — vil det være det naturligeste at benytte dette fremfor, saaledes som det maatte finde Sted i Aarhus eller Odense, at staffe det nødvendige Areal ved Køb for en Pris af 3,000 Kr. pr. Td. Land eller at modtage det som Gave, saaledes som det kunde ske i Randers efter denne Bys Tilbud. Over for en eventuel Erhvervelse af Arealer ved Roskilde kan denne Betragtningssmaaade kun gøres gældende med mindre Vægt, da Staten ogsaa med Hensyn til dette i hvert Fald har Del i Ejendomsretten.

Ved Fremsettelsen i sidste Rigsdagssamling af det ovennævnte Lovforslag om Opførelse af en ny Strafanstalt ved Valby blev det hævdet, at et af de Hensyn, der i højeste Grad ønskeliggjorde Anstaltens Forbliven ved Kjøbenhavn, var Hensynet til Fangerens Arbejdsvirksomhed, idet det blev fremhævet, at denne Virksomhed i Kristianshavns Strafanstalt er ordnet paa saa tilfredsstillende Maade, at det ikke vilde være

tilraadeligt at gøre Forandring deri. Det viste sig imidlertid, at Folketingets Finansudvalg, til hvilket det ovennævnte Lovforslag blev henvist, ikke tillagde dette Forhold synlig Betydning, idet dette i sin om Lovforslaget afgivne Betænkning gjorde gældende, at det ved Anstaltens Henlæggelse til en anden By vilde være temmelig let at skaffe Arbejde til Fangerne. Hvis det kun kom an paa, at Fangerne til Stadighed vare sysselsatte, og at Arbejdsvirksomheden gav et nogenlunde tilfredsstillende Udbytte, er dette vel ogsaa sandsynligt; men dette Forhold bør ikke udelukkende ses fra disse to Synspunkter. En hensigtsmæssig Ordning af Arbejdsvirksomheden i en Strafanstalt er nemlig af den allerstørste Betydning for Straffuldbyrdelsen, og man skal derfor her i saa forte Træet som muligt nærmere omtale dette, i penitentiær Henseende saa vigtige Spørgsmaal.

Arbejdet udgør et meget vigtigt Led saavel i Cellesystemet som i det progressive System og er navnlig af den største Vigtighed som opdragende Moment i Straffen. Det bør derfor være ordnet saaledes, at det ikke modvirker Straffens Væsen, men tværtimod — i Forening med de andre Faktorer af denne — virker hen til Opnaaelsen af dens Formaal, og det maa fyldestgøre alle de Krav, Straffesystemerne, Disciplinen og Ordenen, Individualiseringsprincippet, Hygiejnen, Anstaltens Sikkerhed og endnu flere Forhold stille. Et stort Antal Arbejder er derfor paa Forhaand udelukket fra at kunne udføres i en Strafanstalt, naar Arbejdsvirksomheden skal være tilfredsstillende fra et penitentiært Synspunkt, saaledes navnlig i en Anstalt, der — som den projekterede — hovedsagelig er et Cellesængsel, alt Fabriksarbejde, endvidere ethvert Arbejde, der kræver en udstrakt Arbejdsdeling, Arbejder, der gaa ud paa at tilvirke Spise- og Drikkevarer eller Ryddelsesmidler, Arbejder, der gøre stærk Støj, give ilde Lugt eller meget Støv, Arbejder, hvorved benyttes giftige eller paa anden Maade sundhedsstabelige Stoffer, som ere brandsarlige, hvorved der kan foraarjages Ulykkestilfælde o. s. v. Og dog kommer det tillige an paa, at Antallet af Arbejdsgrene i en saadan Anstalt er saa stort som muligt, for at der kan tages individuelle Hensyn til Fangerens forskellige Evner og Færdigheder, til deres tidligere Virksomhed, til deres legemlige — ogsaa ofte deres sjælelige — Tilstand og til flere andre Forhold. Det gælder derfor om, at Kvindefangerne kunne blive beskæftigede ikke blot med forskellige Arbejder, men ogsaa med saadanne særlige Arbejder, der tilfredsstillende alle de nævnte fængselsmæssige Krav.